

Bijzondere herfstkleuren

Als u aan een vriend of partner de vraag stelt: noem eens drie herfstkleuren op, dan bestaat er een grote kans dat de kleuren rood, geel en oranje worden genoemd, mooie warme kleuren.

In de herfst kan bij sommige plantensoorten het blad verkleuren naar **geel of goudkleurig, oranje of rood en bruin**. Doordat bij lage temperatuur in de herfst het chlorofyl in de bladgroenkorrels wordt afgebroken, worden aanwezige pigmenten zichtbaar. Een prachtig natuurverschijnsel en wat kunnen we op een zonnige dag in deze periode genieten van de prachtige herfsttinten tijdens een heerlijke boswandeling.

Herfst is ook een inspiratiebron voor dichters en kunstenaars om de verandering in de natuur weer te geven.

'Hoe mooi worden bladeren oud. Hoe vol licht en kleur zijn hun laatste dagen' John Burroughs

Kleuren zijn ook het symbool van belangrijke vrouwenthema's die in deze periode op de jaarkalender worden genoemd.

Rood is de kleur voor 29 september: de Dag van het vrouwenhart. Dit jaar kleurde bijna 100 Nederlandse gebouwen rood op Dress Red Day: Op deze dag – ook Wereldhartdag – vraagt de Hartstichting aandacht voor hart- en vaatziekten bij vrouwen

Rose (Pink) is de kleur die refereert aan borstkanker en de maand Oktober is de borstkankermaand. 19 oktober is de speciale dag waarop wordt stilgestaan bij het belang van voldoende onderzoek naar borstkanker.

Oranje is de kleur op 25 november bij Orange the World. Dit is de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes.

Laten we allen genieten van de herfstkleuren in de natuur. Maar zeker in deze maanden aandacht geven aan de kleuren Rood, Rose en Oranje, de kleuren die symbool staan voor onderzoek en verbeteren van gezondheid en veiligheid van vrouwen. Laten we deze onderwerpen op de speciale dagen in september, oktober en november extra aandacht geven en op allerlei manieren steunen. Steunen door er met elkaar te over te spreken, (financiële) acties te voeren en op die speciale dagen kleur te bekennen.

Wij vrouwen in het rood, rose en oranje op de bres voor de gezondheid en veiligheid van vrouwen.

‘Het eerlijke verhaal²’

Het was verheugend dat de afdelingen allemaal voor 1 oktober hebben gereageerd op de vraag hoe ze de toekomst van hun afdeling zien. Er zijn 17 afdelingen die zelfstandig door willen gaan, en voor hen en met hen gaan we aan de slag met het opstellen van nieuwe statuten. De andere 13 afdelingen gaan stoppen en maken nu plannen om een mooi afscheidsfeest voor en met de leden te organiseren.

Het Algemeen Bestuur heeft contact met een notaris die conceptstatuten opstelt en ons verder adviseert over de nodige stappen die we moeten ondernemen. En we onderzoeken welke contracten er moeten worden beëindigd en wie er geïnformeerd moet worden over de wijzigingen in onze vereniging, Voorlopig dus voldoende werk op de plank!

Diny Scheffer, uw landelijk voorzitter.

Zij was 'Tante' van tienduizend Joodse kinderen, ze is wel Nederlands grootste verzetsvrouw die voor en in de Tweede Wereldoorlog Joodse kinderen en volwassenen in veiligheid bracht. Ze komt uit een liberaal gezin waar opkomen voor onderdrukten heel normaal was.

GROTE VROUWEN

Truus Wijsmüller– Meijer

(1896 – 1978)

Kristallnacht

In de nacht van 9 op 10 november 1938 werden in heel nazi-Duitsland en nazi-Oostenrijk openlijk Joden, hun huizen, hun winkels en synagogen aangevallen. Hierbij vielen meer dan honderd doden en werden ruim duizend Joodse gebouwen vernield. Als reactie hierop toog de Amsterdamse Truus Wijsmuller een maand later naar Wenen. Zij wilde het hoofd van de emigratieafdeling vragen of ze Joodse kinderen uit de stad naar Groot-Brittannië mocht brengen. Ze wist door te dringen tot het kantoor van Adolf Eichmann, een van de hoofdverantwoordelijken voor de Holocaust. Hij gaf haar zeshonderd kinderen mee, in de veronderstelling dat ze deze groep toch niet kon vervoeren. Een misrekening: vijfhonderd kinderen staken op 11 december Het Kanaal over. De andere honderd werden in Den Haag ondergebracht. De korte voorbereidingstijd bleek geen probleem voor Wijsmuller.

In het verzet

Vastberaden om zoveel mogelijk kinderen in veiligheid te brengen, bleef ze tot september 1939 de grens met Duitsland oversteken om kinderen mee terug te smokkelen. Ze regelde treinen en bussen waarmee de kinderen naar Nederland werden vervoerd. Vanaf Hoek van Holland vertrok een deel vervolgens met de boot naar Engeland of Scandinavië. Op deze manier lukte Wijsmuller al voor de oorlog meer dan tienduizend kinderen in veiligheid te brengen. Tijdens de oorlog ging ze

onvermoeibaar door met haar werk, in het verzet. Ze regelde voedselpakketten en medicijnen voor gevangenen, bracht kinderen uit de hongerende Randstad onder op het platteland en smokkelde Joden naar gebieden binnen en buiten Europa.

Opgepakt en weer vrijgelaten

In de zomer van 1942 pakte de Gestapo haar op, op verdenking van mensensmokkel. Door gebrek aan bewijs kwam ze al snel weer op vrije voeten. Na de bevrijding werd Wijsmuller gevraagd plaats te nemen in de nood-gemeenteraad van Amsterdam. Uiteindelijk heeft ze namens de VVD tot 1976 in de raad gezeten. Daarnaast was zij onder meer actief voor de stichting Diogenes, en medeverantwoordelijk voor de oprichting van het Anne Frank Huis. In maart 1939 is zij ook bestuurder in het Amsterdams Burgerweeshuis.

Monument op het Bachplein

TANTE TRUUS overleed in 1978 in Utrecht. De kinderen die ze heeft gered en hun nakomelingen zijn haar na de oorlog blijven schrijven en opzoeken. Hun 'tante Truus' was het voorbeeld voor wat gewone burgers niet alleen kunnen, maar vooral moeten doen voor vluchtelingen.

Op het Bachplein in Amsterdam staat het beeld van Truus Wijsmuller, 10 november 2018 herdacht men haar, tachtig jaar na de Kristallnacht en in haar veertigste sterfjaar.

Tekst Ans Schmidt – zij overleed in juli 2024

Aanleiding tot publicatie van dit artikel is de recente discussie over het redden van zieke kinderen uit Gaza – D.S.

Liedjes van de herfst

*Liedjes van de herfst zijn altijd somber,
zijn gemaakt van okers en van omber.
Toch ken ik septembers met een gouden glans,
Toch zijn er novembers met een toverdans.
De zon heeft in december mij al zo vaak verrukt
en dikwijls heb ik rozen uit de sneeuw geplukt.
En daarom schrijf ik dit kleine lied,
niet wachten op de lente, want dan komt ie niet,*

Toon Hermans

Het levensverhaal van een verzetsvrouw en pilote

In de Tweede Wereldoorlog vertrokken zo'n 2500 'Engelandvaarders' uit Nederland om met de geallieerde strijdkrachten vanuit Engeland een bijdrage te leveren aan de bevrijding van Nederland. Onder hen waren zo'n 75 vrouwen. Een van hen was piloot Ida Veldhuyzen van Zanten (1911-2000) die na de oorlog als enige vrouw, naast 700 mannen, het Vliegerkruis ontving.

Bij toeval kwam ik op haar in de vergetelheid geraakt verhaal. Mijn zusje, die in Lisse woonde, kende mevrouw Veldhuyzen van Zanten, de weduwe van de gezagvoerder en piloot van de vliegtuigramp Tenerife op 27 maart 1977, waarbij alle inzittenden omkwamen. Op internet vond ik een foto van een prachtige dame op leeftijd, mevrouw Ida Veldhuyzen van Zanten, die tijdens de Tweede Wereldoorlog gevechtsvliegtuigen vanuit de fabriek naar de luchthavens vloog. Als deze dame de echtgenote was van de omgekomen piloot, zou dit wel een heel bijzonder verhaal zijn. Maar Ida was niet getrouwd en hoewel zij zes broers had, had geen de voornaam en leeftijd van de verongelukte piloot. Maar dat er sprake is van een familieverband, is vrijwel zeker.

Ida Veldhuyzen van Zanten is in 1911 in Hillegom geboren als dochter van een bollenkweker. Het familiebedrijf bestaat nog altijd als Royal Van Zanten. Ze gaat naar een kostschool in Zetten en raakt bevriend met Maria Sluis, een vriendschap die levenslang duurt. De meiden maken avontuurlijke reizen, trekken per ossenkar door de Pyreneeën en liften mee op vrachtschepen. In haar eentje vaart Ida mee op een vrachtschip om haar broer in de Verenigde Staten te bezoeken. Via Japan reist

ze weer terug. Ook is ze in Korea, China en Nederlands-Indië geweest. Eenmaal terug in Nederland solliciteert ze als stewardess bij KLM, maar in die tijd werd je afgewezen als je geen gymnasiumdiploma had! Maar Ida is niet voor één gat te vangen en verzint een list. 'Met een vliegbrevet op zak, zal de KLM me zeker niet kunnen weigeren'. Voor 1 pond per uur leert ze in Engeland vliegen. In 1938 haalt ze haar vliegbrevet en er volgen er meer. Het volgende jaar wordt ze wel aangenomen bij KLM als stewardess. Maar als de Duitsers in mei 1940 Schiphol bombarderen, ziet ze haar droom in rook opgaan. Ze sluit zich aan bij het Korps Vrouwelijke Vrijwilligers (KVV) en verleent onder andere hulp aan slachtoffers van het bombardement op Rotterdam.

Doorzetter Ida

Als ze via de BBC-radio hoort dat de Royal Air Force ook vrouwelijke transportpiloten zoekt, weet ze dat ze naar Engeland wil gaan. 'Ik kon niet tegen de vernedering van de Duitse bezetting'. Twee pogingen om zeilend de Noordzee over te steken mislukken, omdat de Duitsers lucht krijgen van de plannen. Maar Ida is een doorzetter. Via een lange omweg bereikt ze Portugal waar ze vanuit Lissabon mee kan op een vlucht naar het Engelse Bristol. Als ze in 1942 voet op Engelse bodem zet is ze 30 jaar. Ze wil bij het transportvliegerkorps, maar ook nu vliegen haar de gebraden eenden niet in de mond. Pas bij de derde keer kan ze door bemiddeling van prins Bernhard als transportpilote aan de slag bij de ATA. Ida vliegt nieuwe gevechtsvliegtuigen van de fabrieken naar de vliegvelden. Zonder radio, te riskant vanwege het afluisteren door de Duitsers. Moeilijk en gevaarlijk werk doordat verschillende typen vliegtuigen moeten worden gevlogen met niet meer dan een handleiding. Er gebeuren dan ook veel ongelukken. Tweeduizend vliegtuigen gaan verloren, 173 vliegers komen om het leven, onder wie 16 vrouwen. Later vliegt ze zelfs torpedobommenwerpers. Ida maakt totaal 583 vliegreizen. Daarvoor ontvangt zij in 1948 als enige vrouw het Vliegerkruis, een van de hoogste dapperheids onderscheidingen.

Doorstart als maatschappelijk werkster

Na de oorlog werkt Ida als maatschappelijk werkster, waarvoor ze in haar jeugd jaren een studie heeft gevolgd in Amsterdam. In haar vrije tijd blijft ze sportvlieger. Ze heeft een rijk sociaal leven. In 1949 maakt ze kennis met Godfried Bomans nadat deze zweefvliegles neemt. Zelf bestuurt ze het motorvliegtuig waarmee ze Bomans omhoogtrekt. Bomans houdt het bij één poging, maar zijn interesse voor haar is gewekt. Er ontstaat een bijzondere vriendschap die vele jaren zal duren. Samen

gaan ze op bezoek bij schrijver Willem Elsschot in Antwerpen. Dat Bomans geen makkelijk karakter heeft, bewijst het feit dat het bijzondere wijnglas dat de Vlaming aan Ida geeft door Bomans wordt meegenomen, omdat hij vindt dat het hem meer toekomt. Ook is er een incidentje met een horloge dat Ida aan Bomans geeft en dat niet in goede aarde bij hem valt, waarna hij aan de relatie abrupt een einde maakt. Op 20 december 1991 verschijnt een spraakmakend artikel in HP/de Tijd onder de kop 'De vrouwen van Godfried Bomans', waarin zes vriendinnen van hem aan het woord komen: Willy Corsari, Ida Veldhuyzen van Zanten, Annemarie Oster, Alison Korthals Altes, Aleid Slingerland en Thérèse Steinmetz. Ida over hem: "Ik ontmoette hem het laatst bij vrienden in het Gooi. 'Nu zie ik hem nooit meer', dacht ik toen ik

hem naar het station bracht. We hebben niets meer tegen elkaar gezegd, elkaar niet gegroet. Het was afgelopen. Het was moeilijk tot zijn kern door te dringen, want hij was een gecompliceerd mens, zoals er maar een of twee in een eeuw voorkomen." Een kist met brieven houdt ze aan hem over. In een column van Bomans 'Ik zag de wereld op haar mooist' wordt haar naam eenmaal genoemd. "Mijn mede-inzittende was Willy Hofmann, terwijl de Tiger Moth die ons omhoog trok, bestuurd werd door de bekwame aviatrice Ida Veldhuyzen van Zanten."

Passie voor vliegen blijft

Op 87-jarige leeftijd kruipt de 'old lady' nog geregeld in een motor- of zweefvliegtuig en is ze lid van een 'club' van piloten die al meer dan 50 jaar hun vliegbrevet hebben. Deze vrijgevochten, maar bescheiden vrouw overlijdt op 89-jarige leeftijd in Emmen.

Ida laat een omvangrijke privécollectie met correspondentie na (ca. 250 brieven), verspreid of deels in particulier bezit. Haar ATA uniform en haar snelheidsmeter zijn te zien in Museum Engelandvaarders in Noordwijk aan Zee.

Meer informatie

Museum Engelandvaarders, Bosweg 15, Noordwijk, museumengelandvaarders.nl.

Er is een database over o.a. Ida Veldhuyzen van Zanten.

- In 'Tulpen voor Wilhelmina' van Agnes Dekker is de geschiedenis van de Engelandvaarders beschreven. Wat waren hun motivaties? Hoe werden ze in Londen door koningin Wilhelmina en de regering in ballingschap ontvangen en hoe verging het ze daarna? De auteur heeft een proefschrift geschreven over de Engelandvaarders en mevrouw Veldhuyzen van Zanten in 1997 geïnterviewd.

Tekst en foto's: Anne Marie Kouwenhoven

Dress Red Day

wereld hart dag

29 SEPTEMBER

Ik was in de gelegenheid op die dag een speciaal evenement bij te wonen over vrouwengezondheid bij Erasmus MC. Daarbij was uitgenodigd staatssecretaris Judith Tielen om mee te denken over de toekomst van de vrouwengezondheid. Daarbij waren medisch experts en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties aanwezig met als doel:

- Vrouwen vijf jaar langer in goede gezondheid laten leven
- Verschillen tussen vrouwen en mannen in gezondheid wegnemen

Hartstichting

Het was een boeiende discussie vooral vanuit de vrouwelijke medische experts en de staatssecretaris, die zich goed had voorbereid. Het resultaat was een boodschappenlijstje voor haar met goeie tips en wensen om het proces een stapje verder te brengen.

Daarna was het mogelijk een kijkje achter de schermen te nemen met een rondleiding door het gloednieuwe 'Netherlands Women's Health & Innovation Center van het Erasmus MC. Ik bekeek de Spoedeisende hulp, waar acute zorg voor vrouwen van dichtbij te zien was en een indrukwekkende I-Wall, een virtual reality-muur waarop het embryo van een ongeboren kindje als een gigantisch hologram voor je ogen zweefde. Een andere mogelijkheid was een slimme medicatierobot in de ziekenhuisapotheek die medicijnen verwerkt om verspilling tegen te gaan en verpleegkundigen meer tijd bij patiënten geeft.

De deelnemers was gevraagd in een rode outfit te komen en dat komt op de foto goed tot zijn recht.

Al met al een indrukwekkende bijeenkomst om de Nationale Strategie Vrouwengezondheid concreet te maken en die is 'keihart' nodig.

Een gift van ons voor . . . kan daar zeker klein beetje aan helpen.

Hartstichting

Leny Wesenhagen

Wetenswaardigheden

Samenstelling: Wil Hoeffnagel – van der Wilk

OKTOBER

Jaren geleden zong Liselore Gerritsen (1937- 2020) het prachtige Oktoberkind.

Voor alle oktoberkinderen hier de eerste regels:

Oktobermaand geboortemaand

Je vruchten zijn geoogst

De zoete wijn is in het vat

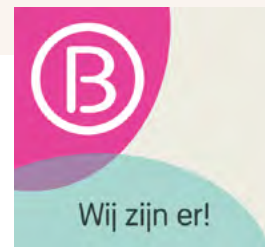
Het hout gekloofd

Dat is waarom een oktoberkind van kinds af aan voldaan is

Omdat voor haar gevoel het werk gedaan is

- **Oktober is Borstkankermaand**

'Veerkracht' is dit jaar het centrale thema. Via borstkanker.nl komt u bij de Borstkankervereniging, met alle informatie over activiteiten door het hele land.

ProDemos

- **Oktober** is dit jaar bij uitstek de maand van de **politiek**. De campagnes draaien op volle toeren en iedereen kijkt uit naar de grote dag: 29 oktober.

Vanaf 1 oktober staat de Stemwijzer van ProDemos op prodemos.nl

- **Oktober** is ook de maand van de **Geschiedenis**. Vast onderdeel is de Libris Geschiedenis Prijs voor het beste geschiedenisboek van 2025. De vijf genomineerde boeken staan vermeld op maandvandegeschiedenis.nl
De prijsuitreiking is op 26 oktober a.s.

- **Maak er een punt van!**

Womeninc stelt dat belangrijke thema's voor vrouwen te vaak onderaan staan op de politieke agenda. Daarom heeft deze organisatie een **puntenplan** opgesteld met concrete maatregelen om de positie van vrouwen te verbeteren.

Het puntenplan in vijf thema's: Gezondheid – Op de werkvloer – Veiligheid – Combineren werk en zorg – De portemonnee van vrouwen.

Alle informatie op womeninc.nl

- **Feest in Pijnacker-Nootdorp**

Op 14 november bestaat deze afdeling 65 jaar. De jubileumviering vindt plaats op 11 december 2025.

Meer informatie via nvvh.nl/afdelingen

- **Liever geen eigen hond meer?**

Maar wel af en toe een oppashond, niet gebonden zijn, geen verplichtingen? Bij Stichting OOPOEH kunt u zich gratis inschrijven en uw wensen kenbaar maken. Of op zoek naar een geschikte oppas voor uw eigen hond? Kijk eens op oopoeh.nl – of bel 0800-8011.

- **Te mooi om waar te zijn?**

Dikwijls klopt dat. Tweedehands producten die heel goedkoop worden aangeboden, kunnen gestolen zijn. Gestolen spullen kopen is strafbaar. Vraag altijd om het serienummer en check dat op stopheling.nl. Registreer de serienummers en maak foto's van uw waardevolle spullen, zodat ze bij diefstal zijn terug te vinden. Kijk voor meer informatie op stopheling.nl

Onder auspiciën van het ministerie van Justitie en Veiligheid

- **ATRIA, hét kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis,**

vestigt zich medio 2026 in Utrecht. Het instituut betreft de voormalige rechtbank aan de Hamburgerstraat, een centraal gelegen en goed bereikbare locatie. De verhuizing draagt bij aan het versterken van de rol van Atria als hét nationale kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis. Vanaf december 2025 en gedurende 2026 viert Atria het 90-jarig jubileum met een prikkelend programma, dat terugblikt op haar rijke geschiedenis en vooruitkijkt naar de toekomst. atria.nl

Nederlandse
VrouwenRaad

Nieuws van
de Nederlandse Vrouwenraad

- **Het Grote Zorgdebat**

Dit vijfde Zorgdebat door kandidaat-Kamerleden is voor iedereen die meer wil weten over de toekomst van onze gezondheidszorg, en een unieke kans om de standpunten van politieke partijen te vergelijken.

Dinsdag 21 oktober – 19.30 – 21.15 uur – Beatrix Theater Utrecht – en **online**. Meer informatie en aanmelden: hetgrotezorgdebat.nl

- **Uitnodiging Women in Climate**

De NVR organiseert samen met partner de 'European Women's Lobby' een conferentie met experts en workshops over de positie van vrouwen in het klimaatbeleid. Deze conferentie vindt plaats op maandag 3 november 2025 van 10.00 tot 18.00 uur in SoZa Den Haag, Anna van Hannoverstraat 4, 2595 BJ Den Haag – direct naast tram-trein- en randstraatrail 3 – NS-station Laan van NOI. Gratis entree – aanmelding verplicht. nederlandsevrouwenraad.nl/agenda/conferentie-women-in-climate

- **Algemene Ledenvergadering 2025 – 29 november – 10.00 – 12.30 uur**

Najaarsvergadering van de Nederlandse Vrouwen Raad met de afgevaardigden van de lidorganisaties.

- **Wilhelmina Drucker (1847 – 1925)**

Op 30 september, haar honderdste geboortedag, organiseerden de Wilhelmina Drucker Fundatie, Van Gisteren en Dolle Mina een kleine manifestatie bij haar monument. Daarnaast opende de buitenexpo Wilhelmina Drucker: 15 plaatsen van herinnering. Op initiatief van Stadsdeel Zuid zijn bij het monument twee plaquettes onthuld. Deze week verscheen bij haar biografie, geschreven door historicus Marianne Braun: **Een vrouw in de oppositie** – Uitgeverij Querido – € 29,99.
nederlandsevrouwenraad.nl

- **Vrouwen van Nu**

is genomineerd voor de **Joke Smitprijs 2025**, een eervolle prijs die tweejaarlijks wordt uitgereikt door het **ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW)**. Deze prijs wordt toegekend aan een persoon of organisatie die een fundamentele bijdrage levert of heeft geleverd aan de verbetering van de positie van vrouwen in de Nederlandse samenleving.

- **De Nationale Klimaatweek 2025 – 10 t/m 16 november**

Deze week heeft als doel om bewoners, organisaties en bedrijven te inspireren en te stimuleren om in actie te komen voor een beter klimaat, waarbij lokale initiatieven en duurzame thema's centraal staan, zoals energiebesparing, biodiversiteit en schone energie.

- **De grote Klimaatmars**

Het belangrijkste evenement voor de verkiezingen wordt de grote **Klimaatmars**. De Klimaat Crisis Coalitie organiseert de mars. Grootouders voor het Klimaat is één van de partners van de Klimaat Crisis Coalitie.

Zondag 26 oktober 13:00 uur, Koningskade, Den Haag

klimaatmars.nl • grootoudersvoorhetklimaat.nl

- **Bericht van het /instituut voor de Nederlandse taal/ (INT)**

Van 3 t/m 12 oktober is het weer de **Week van het Nederlands**, een samenwerking van Vlaams-Nederlands huis deBuren en de Taalunie. Zoals elk jaar draagt het INT bij in de vorm van verschillende activiteiten. U kunt bijvoorbeeld mee op grammaticasafari tijdens de Nacht van het Nederlands, er zijn webinars over woordtrends en dialecten, en u kunt op het Taalfeest liveopnames bijwonen van de podcast *Over taal gesproken*.
Alle activiteiten op ivdnt.org

- **Stroomloos**

Afgezien van waarschuwende woorden over noodpakketten e.d. is het wel heel handig om een powerbankje in huis te hebben. In geval van een stroomstoring is er dan in elk geval een punt om telefoon of tablet op te laden. Let erop dat de powerbank altijd volledig is opgeladen.

Lekker lezen

Het najaar is voor uitgeverijen dé periode om nieuwe uitgaven te publiceren.

Uit de stroom mooie, boeiende, spannende en interessante boeken hier een heel kleine selectie.

Raadpleeg vooral ook de websites van uitgeverijen.

Weyn en Trijn – Vrouwe en dienstmaecht

Van 'dienstmaecht' in de 15de eeuw, 'dienstmeisje', 'meid', 'dienstbode' tot en met het 'dienstbodenvraagstuk' in de vroege 20ste eeuw: dit alles beschrijft Caroline Hanken in haar prettig leesbare boek *VROUW en MEID*.

Een boeiende en interessante weergave van het leven van vrouwen en meisjes die vroeger – vaak dag en nacht – sloofden in de huizen van welgestelden. Door de persoonlijke belevenissen, samengaand met de maatschappelijke ontwikkelingen, biedt dit boek een rijk en verrassend perspectief op de geschiedenis van het huiselijk leven van de vrouw, vanaf de 15de eeuw tot en met vandaag.

De rol die de NVVH speelde bij het dienstbodenvraagstuk blijft niet onvermeld.

VROUW en MEID – Een geschiedenis van het leven binnenshuis 1550 – 1950

Caroline Hanken – Uitgeverij Atlas Contact – € 23,99 – ook verkrijgbaar als e-book

Het hoe en wat van Kunstmatige Intelligentie

Kunstmatige of Artificiële Intelligentie (AI) blijkt dingen te kunnen die tot voor kort alleen mensen leken te kunnen. Hoe slim is deze technologie eigenlijk? Wat gebeurt daar?

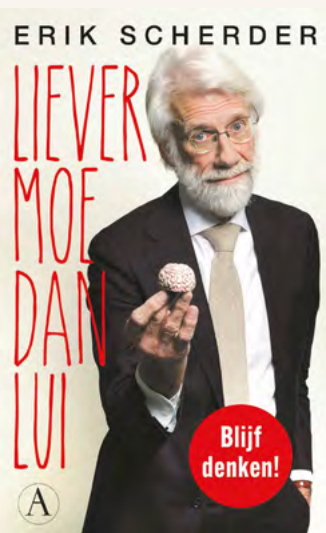
Deze vragen onderzoekt AI-wetenschapper Thomas Moerland. Op basis van de nieuwste inzichten beschrijft hij waarin de mens en AI op elkaar lijken, en waarin niet.

In zijn boek **Van IQ naar AI** vertelt hij het fascinerende verhaal van de menselijke zoektocht naar intelligente computers. En biedt hij een blik op het grote vraagstuk van onze tijd: hoe ziet onze toekomst met (kunstmatige) intelligentie eruit?

Van IQ naar AI – Hoe AI echt werkt en wat dat zegt over onszelf – Thomas Moerland

Uitgeverij Atlas Contact – € 23,99 – atlascontact.nl

Verschijnt op 9 oktober a.s.

Maar wel: **BLIJVEN DENKEN!!**

Artifiële Intelligentie (AI) is een wereldwijde hype. Maar is het goed voor je hersenen? En voor je lijf? Nee! zegt hersenwetenschapper Erik Scherder. Hij noemt AI **'Afnemende Intelligentie'**. We zitten massaal voor een scherm, worden mentaal en fysiek steeds minder uitgedaagd – en we zijn liever lui dan moe. Moet dat niet andersom? Moeten we niet juist moeite blijven doen? Het antwoord is volmondig ja!

Scherder zet ons aan het denken. In zijn bekende energieke stijl bespreekt hij de recentste onderzoeken in zijn vakgebied. Zijn aansporingen zijn het lezen meer dan waard.

Liever moe dan lui – Blijf denken! – Erik Scherder

Uitgeverij Athenaeum – singeluitgeverijen – € 18,99

Doe mee met de 'liever moe dan lui challenge' in oktober, zie lievermoedanlui.nl

'Reizen is eten'

Culinair schrijver Sake Slootweg verhuisde op zijn negende jaar samen met zijn ouders naar Albanië. Ze woonden er drie jaar en Sake ontdekte er *'dat eten iets groters kan zijn dan het avondeten om zes uur. Een magische wereld van uitbundig gedekte tafels, van rituelen, van proosten bij iedere gang, van voor- en hoofdgerechten.'*

Terug in Nederland gaat hij koken, leest in bed kookboeken, schrijft recepten in een landelijke krant, brengt zijn vakanties het liefst door in de restauratiewagons van treinen. Hij wil terug naar het land waar zijn fascinatie voor eten begon en besluit terug te gaan naar Albanië, per trein. En hij schrijft een mooi boek over een smakelijke en nostalgische treinreis, dwars door Europa, langs nostalgische hotels en ouderwetse eetzaal, met bijzondere ontmoetingen.

De Tirana Express – Sake Slootweg

Meulenhoff Boekery – € 22,99 – meulenhoff.nl – ook als e-book

'Tekening jezelf, alles mag'

In 1977 vroeg de redactie van literair tijdschrift De Revisor aan Nederlandse schrijvers om een zelfportret te tekenen en dat in te sturen. Verdeeld over twee edities werden de door 79 schrijvers getekende portretten gepubliceerd.

Schrijver Thomas Heerma van Voss interviewt bijna vijftig jaar later achttien van die schrijvers, velen zijn inmiddels overleden, met als resultaat een heerlijk boek over een halve eeuw literatuurgeschiedenis, compleet met de tekeningen van toen.

De prullenmand heeft veel plezier aan mij – Schrijversportretten toen en nu

Thomas Heerma van Voss – Das Mag Uitgevers – dasmag.nl – € 24,99 – e-book € 9,-

De ware betekenis van democratie

In het opnieuw uitgegeven *Een dag op het stembureau* (1953) beschrijft de Italiaanse auteur Italo Calvino (1923 – 1985) de belevenissen van een vrijwilliger op de verkiezingsdag. Hij denkt er na over de ware betekenis van democratie. *Deze kleine klassieker is intelligent, begeistert en vaak ronduit grappig. [...] Het is onverwacht, maar door Calvino kreeg ik zowaar zin in de verkiezingsdag.* (Joost de Vries in de Volkskrant.)

Een dag op het stembureau – Italo Calvino – vertaling Linda Pennings

Uitgeverij Cossee – € 14,99 – uitgeverijcossee.nl

De deur uit!!

'Ga samen naar het museum!'

Thema van de museumweek 2025: 11 tot en met 19 oktober

Alle activiteiten op museumweek.nl

Geschiedenis met naald en draad

Het grote verhaal van het Nederlandse slavernijverleden is uitgebeeld in een enorm wandkleed. Inwoners van de provincie Utrecht werkten er samen aan door te borduren, quilten of punchen. Het kleed van 35 meter lang en 2,5 meter breed is nu nog te zien in het Stedelijk Museum Veenendaal, daarna wordt het opgenomen in de collectie van het Centraal Museum in Utrecht.

Draden van ons Nederlandse slavernijverleden – nog tot en met 26 oktober

Stedelijk Museum Veenendaal, Kees Stipplein 76, Veenendaal, 0318 55 00 10 – stedelijkmuseumveenendaal.nl

Kijken, doen & luisteren

De jaarlijkse Pompoendagen zijn gericht op kinderen met hun ouders of grootouders, die samen van een leuke herfstvakantieactiviteit willen genieten. Een bezoek aan de Pompoendagen in Museum Klok & Peel is niet alleen genieten van najaarskleurenpracht, maar ook je steevast verbazen over de creatieve gebruiksmogelijkheden van pompoenen en kalebassen en niet in de laatste plaats over de lekkere gerechten die je ervan kunt maken.

Bezoekers van de Pompoendagen mogen rekenen op geweldige activiteiten voor kinderen – zoals het populaire pompoen snijden – en daarnaast op een mooie mix van kijken, doen & luisteren. Op de website vindt u alle activiteiten.

Pompoendagen – 11 tot en met 19 oktober

Museum Klok & Peel, Ostaderstraat 23, 5721 WC Asten

0493-691865 - museumklokenpeel.nl

Feest op Duivenvoorde

22, 23, 29 en 30 november 'Sinterklaas op Duivenvoorde' – Familievoorstelling

6, 7, 9, 10, 13, 14 december: Lichtjesrondleidingen

Landgoed en Kasteel Duivenvoorde,

Laan van Duivenvoorde 4,

2252 AK Voorschoten, 071-561 3752 – kasteelduivenvoorde.nl

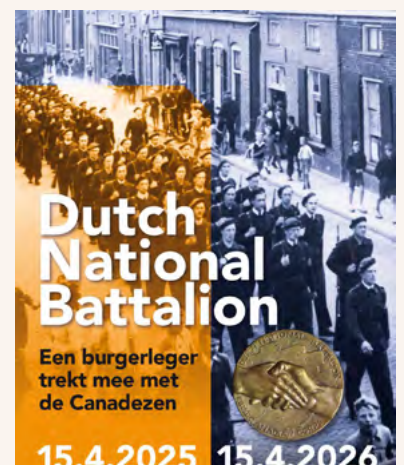
Minder bekend burgerleger

In het kader van 80 jaar bevrijding besteedt het Nationaal Onderduikmuseum aandacht aan een bijzonder en minder bekend 'burgerleger'. Dutch National Battalion (DNB) is de naam van het leger, dat in mei 1945 met meer dan 400 mensen met het Canadese leger meetrok om de rest van Nederland te bevrijden. Het bataljon bestond uit ondergedoken beroepsmilitairen, verzetsmensen en onderduikers, waaronder ook vrouwen, studenten en Joodse mannen, afkomstig uit alle delen van het land, uiteraard ook boerenzons en dorpsinwoners uit Oost-Nederland en de Achterhoek. Met 'kleine persoonlijke' verhalen vertelt het museum meer over onderduiken en verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Dutch National Battalion – nog tot en met 15 april 2026

Nationaal Onderduikmuseum, Markt 12-16, 7121 CS Aalten

onderduikmuseum.nl – tel. 0543 471 797

Geliefd thema

Met een snelle blik op het oeuvre van de veelzijdige beeldhouwer Hildo Krop (1884-1970) is te zien dat

De Vrouw een geliefd thema van hem was. Dit onderwerp kom je in bijna al zijn uitingen tegen: van grafiek tot keramiek, van glas-in-loodwerk tot, uiteraard, in zijn beeldhouwwerk. Van vitrine plastiekjes tot monumentale beelden, van jonge meisjes tot volwassen vrouwen, van onbekende dames tot beroemdheden.

De vrouw – nog t/m december 2025

Hildo Krop Museum, Gasthuislaan 2, 8331 MX Steenwijk – hildokropmuseum.nl

HILDO KROP MUSEUM

De geschiedenis van de fiets

Ontdek de algehele ontwikkeling van de fiets in Nederland. De fiets en Nederland zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. En onze fietshistorie gaat ver terug. De fiets had vroeger vele vormen en uitvoeringen; de hoge bi, de transportfiets, de bakfiets, de loopfiets, de driewielers en nog veel meer.

Naast fietsen zijn ook 'vergeten' beroepen te zien, zoals de schillenboer, vodenboer, ketellapper, lantaarnopsteker en veldwachter, vroeger allemaal uitgevoerd per fiets.

Er is veel te zien en te ontdekken op deze epositie!

100 jaar fietsend Nederland – nog tot en met december 2025

Oude Ambachten & Speelgoed Museum, Rijksweg 87, 3784 LV Terschuur

0342-462060 – ambachtenmuseum.nl

Raadpleeg museumtijdschrift.nl voor het volledige tentoonstellingsaanbod

museum tijdschrift

Uitgave Koninklijk NVVH-VROUWENNETWERK

Redactie Wil Hoeffnagel, Dieny Scheffer

Redactie adres centraalbureau@nvvh.nl

Lay-out 8days.nl